

TräskyddsAktuellt

Aktuellt från Träskyddsföreningen och Träskyddsinstitutet

ISSN 0284-8457

Nr 2/16 | dec 2016

Nordiska Träskyddsdagarna 2016

NTR Dagarna hölls högst upp i Turning Torso i Malmö i början av november. Vi hade drygt 70 deltagare från flera länder – industrirepresentanter, medelsleverantörer och forskare.

Alla bilder till föredragen kan laddas ner från NTRs hemsida. En hel massa intressanta frågeställningar och synpunkter diskuterades under konferensen: ny forskning kring träskydd ur trädens egen kemi, uppdaterad statistik om trävarumarknaden, hur vi kan stärka vår konkurrenskraft och våra produkters image, träbyggandets utveckling, alliansbyggande, e-handel och digitalisering, konkurrensen från alternativa produkter och vad gillar egentligen arkitekter...

Vid mottagningsminglet på onsdagen spelade Jazzduon Rimshult & Nilsson, vid festmiddagen sjöng Cicci Landén. Och vid middagen bordstrollade magikern Simon Söderqvist med bravur!

Nästa omgång av NTR Dagarna planeras att hållas i Danmark år 2018.

Klicka här:

[Ladda ned föredragen här!](#)

SVENSKA TRÄSKYDDSFÖRENINGEN
SVENSKA TRÄSKYDDSSINSTITUTET

TRÄSKYDDSAKTUELLT utkommer med 2-4 nummer/år
Ansvarig utgivare: Mikael Westin, tel 08-791 23 57

Möten med politiker

Kansliets arbete med intressebevakning och politiker-kontakter har fortsatt under hösten. Vi har fokuserat på att genom personliga möten bygga långsiktiga relationer med regeringskansliet, riksdagsledamöter och flera utvalda kommuner. Vi har särskilt dragit nytta av vårt forskningssamarbete med Kungl. Tekniska Högskolan, KTH, för att öka branschens genomslag och trovärdighet, när det gäller frågor kring utomhusbyggnade.

Thomas Lundmark, Niclas Svensson, beslutsfattare i Skellefteå, och Lorens Burman längst till höger

Kommunalrådet i Solna, Torsten Svenonius, andre från höger

Kristina Zachrisson, Kiruna

Jonny Gahnshag, Falun

Annica Hjerling, Haninge

I höstas skrev vi underlag till några riksdagsmotioner, för att öka kunskapen om träskyddsmedel hos de nationella beslutsfattarna. För Socialdemokraterna skrevs underlag för en motion i syfte att neutralisera den pågående debatten om kemikalieanvändning. Krister Örnfjäder, riksdagsledamot (S) lyfte bland annat betydelsen av träskyddsmedel som ett miljösmart alternativ för en ökad beständighet. Liberalernas näringspolitiska talesperson, Said Abdu, skrev en motion om träskyddsbranschens betydelse för jobben på landsbygden och en rad riksdagsledamöter från Centerpartiet, däribland Ola Johansson, bostadspolitisk talesperson, skrev under en motion som lyfter fram träskyddsmedlens betydelse i framtidens byggnade. Motionerna kommer nu att behandlas och diskuteras i riksdagen.

De tre riksdagsmotionerna kan man läsa här:

[Byggnation med trä \(c\)](#)

[Träskyddsbranschens miljö- och innovationsfokus \(s\)](#)

[Skogsnäringens och träskyddsbranschens förutsättningar \(l\)](#)

Under hösten har vi också hunnit besöka ett antal kommuner. På bilderna visas träffar med Skellefteås kommunalråd Lorens Burman och Solnas kommunalråd Torsten Svenonius med kollegor som är beslutsfattare eller administratörer i olika nämnder. Syftet med dessa möten är att öka kunskapen om impregnerat trä, som i många fall är ganska låg. Målsättningen är naturligtvis att de kommuner vi träffar ska välja svenskt impregnerat trä, i kommunens framtida byggprojekt. Vi har också träffat kommunalråden Jonny Gahnshag i Falun, Annica Hjerling i Haninge, Kristina Zachrisson i Kiruna, med flera.

Vi håller också koll på de statliga utredningar som kan tänkas påverka branschen på kort och lång sikt. Däribland finns redan ett kommittédirektiv om att göra en översyn av skatten på bekämpningsmedel. Träskyddsmedel tas upp som ett av de områden där en översyn behöver göras.

Vi hade inte kunnat genomföra detta arbete och dessa möten utan hjälp av våra expertlobbyister Per Ihrmark och Niclas Svensson. Är det något medlemsföretag som har frågor som berör nationell eller lokal politik som direkt påverkar era egna företag negativt, så kontakta gärna oss. Har ni synpunkter och inspel kring hur vi kan göra påverkansarbetet ännu bättre, så är det också alltid välkommet.

NTR Dokumenten 2017

NTRs styrelse beslutade vid sitt möte i december att fastställa de nya NTR Dokumenten för att träda i kraft den 1 januari 2017. Flera tekniska detaljer har reviderats, införandet av nya träskyddsklassen NTR A pole har bekräftats, förenklingar har gjorts i sanktionsreglerna och vissa regler för kontrollorganen har införts, med mera.

Dokumentens originalspråk är numera engelska. Översättning till svenska pågår och alla Dokument kommer att finnas på NTRs hemsida i januari.

Den övervakande tredjepartskontrollen kommer att harmoniseras genom att en gemensam databas med standardiserade inspektion- och rapporteringsrutiner införs under kommande säsong. Detta medför också bättre möjligheter till statistikrapportering och utvärdering.

Grangarantin bordlagd

Förslaget att införa en 20 års rötskyddsgaranti för träskyddsklass NTR Gran har bordlagts. Under remissomgången inkom väldigt få kommentarer och efter styrelsens sammanfattande diskussion om målsättningen för garantin, för- och nackdelar samt tekniska parametrar så beslutades efter röstning att bordlägga förslaget till senare tidpunkt.

Stämman

Svenska Träskyddsföreningens Extra föreningsstämma 2016 hölls i Stockholm den 8 december. Som vanligt på extrastämman så är den viktigaste punkten att fastställa kommande årets medlems- och medelsavgifter. Denna gång beslutades att hålla kvar oförändrade nivåer vilket innebär att den s.k. FLIT-avgiften blir 0,87 kr/kg, beräknat på ett medel med upptagning på 12 kg/m³. Avgiften för kreosotmedel 23,50 kr/ton för användare och 5 kr/ton för kreosotleverantör. Medlemsavgiften är också fortsatt 2 000 kr per medlem.

Bat och Bref

De europeiska myndigheterna som arbetar med de kommande reglerna för träskyddsindustrin är rejält försenade. Ett utkast skulle redan ha presenterats, men man håller fortfarande på att skriva den omfattande enkät som utvalda referensanläggningar ska svara på. Man kan förstå att arbetet dröjer – vi har fått utkast till enkäten för att kunna ge principiella kommentarer, den är oerhört detaljerad. Intresserade medlemsföretag kan bilda sig en uppfattning genom att ladda ner enkäten [HÄR](#).

WEI

Vår europeiska branschförening WEI är representerad i den arbetsgrupp som ska utarbeta Bref för vår bransch. Kontaktperson är Willie Clason, som även deltog i NTR Dagarna och då berättade en del om arbetet. Willie besökte en av våra svenska referensanläggningar, Bergs Timber Bitus, i november. Träskyddsföreningen passade då på att göra en film med honom där han talar väl om NTRs kvalitets- och kontrollsystem.

Inom WEI har en marknadsgrupp varit delaktig i att ta fram en ny hemsida, avsedd för beslutsfattare, arkitekter och andra intresserade av utomhusbyggande.

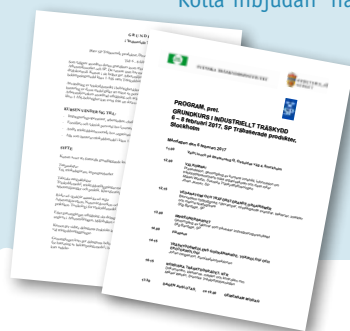
Filmen visas på www.bygggaute.nu och kan även ses här (YouTube):

Grundkursen

Träskyddsinstitutets Grundkurs i Industriellt Träskydd hålls i Stockholm den 6 – 8 februari 2017.

Kolla inbjudan här:

Statistiken 2016

Från och med rapporteringen av 2016 års data, kommer hanteringen av Träskyddsinstitutets statistik att skötas av Branschkansliets Marknadsinformation, BMAB. Jag som kommer att ansvara för insamling och sammanställning av siffrorna heter Tobias Gullberg, och sitter i samma lokaler som Mikael Westin.

BMAB har som huvuduppgift att hjälpa branschföreningar med olika typer av data-sammanställningar, främst olika typer av marknadsdata, men också lönestatistik och enkäter. I dagsläget hanterar vi statistik för cirka fyrtio olika branschföreningar, vissa varje månad med flera hundra produkter, vissa årsvis med ett fåtal produktområden.

BMAB garanterar full sekretess vid hanteringen av all data, och för den som vill finns möjligheten att teckna ett så kallat NDA, Non Disclosure Agreement, det vill säga en mer formell överenskommelse om sekretess.

När det gäller Träskyddsinstitutets siffror, kommer ni som tidigare att en bit in på året få ett mail med instruktioner om hur och när rapporteringen skall göras. Liksom tidigare kommer rapporteringen att kunna göras på webben, men från en annan plats än tidigare. För de som hellre skickar siffrorna direkt till mig per e-post, kommer det också att finnas ett sådant alternativ. Jag återkommer som sagt med detaljer kring rapporteringen i ett mail efter årsskiftet.

Med hopp om ett gott samarbete.

Tobias Gullberg

Tobias Gullberg

På besökssturné för fler goda utemiljöer i våra växande städer

Av Niclas Svensson

Jag har haft förmånen att tillsammans med Mikael Westin, VD för Svenska Träskyddsföreningen anordna och genomföra besök i ett antal kreativa och nytänkande kommuner sedan sommaren 2016. Det har varit en upplevelse - och därtill så mycket gott utbyte av möjligheter! Hittills har vi mött just detta i Skövde, Skellefteå, Kiruna och Falun.

Grunden i vårt "besöksprojekt" är förstås att sprida kunskap om möjligheten att använda NTR-märkta produkter i den allt viktigare utemiljön i våra städer. Detta inte minst med tanke på att fler och fler människor bor i stadsmiljön, och urbaniseringen fortsätter i rekordtakt.

Möjligheterna att åstadkomma hållbara helhetslösningar i den moderna stadsmiljön är en utmaning för kommuner och beställare - i vid bemärkelse. Den moderna träbyggnadstekniken har redan gjort insteg på marknaden för flerbostadshus till följd av bygghandverkarnas klimatsäkerhet och den rationella industriella tekniken.

Visionen om trästaden

Det är en för den pågående utvecklingen träffande utgångspunkt att citera ledarskribenten PM Nilssons vision i Dagens Industri i samband med Parisförhandlingarna i december 2015:

"Bygg en helt ny stad helt i trä i minst sju våningar med hållbarhetens alla aspekter inkluderade. Världen skulle vallfärda, som man gjorde till den sociala ingenjörskonstens experimentstad Vällingby på 1960-talet, men nu till en annan slags framtidsstad. Dessutom skulle det ligga i perfekt fas med många människors önskan om att genom sin livsstil bidra till minskade koldioxidutsläpp".

För att ha möjlighet att förverkliga PM Nilssons förslag krävs också en genomgripande diskussion och förslag kring den minst lika viktiga yttre miljön i bostadsområden och kring offentliga byggnader. Här kan vi självklart använda smarta, hållbara träkonstruktioner baserade på NTR-märkta produkter!

Estetiskt tilltalande lösningar

Idag används allehanda konstruktioner och material i den yttre miljön som har en negativ inverkan för hållbarhet och klimat. Inte sällan till och med i större materialvolymer än vad som förekommer i själva byggprojekten, som nu är föremål för en genomgripande diskussion.

Här öppnar sig inte minst goda möjligheter att använda redan etablerade träbaserade konstruktioner för ökad tillgänglighet. Med därtill både praktiska och estetiskt tilltalande lösningar.

Det är ju också så att vi sett närmast en folk rörelse utvecklas för användning av impregnerat virke i den privata sektorn; det har formligen exploderat fram en armé av hemmasnickare, som understödda av Martin Timell-program blivit "besatta" av att göra verandor, uteplatser, båtbyggor och allehanda trappor och utsiktstorn. Fantasin har inga gränser.

En mjukare stadsmiljö

I den offentliga miljön fortsätter emellertid slentrianmässiga upphandlingar av hårda stål- och betonglösningar, som aktivt bjuder in klottrare med sprayburkar att attackera en ny grå, hård vägg eller tunnel.

Det mest moderna möter vårt kulturarv

Träbyggnadsrevolutionen handlar om en övergång till ett modernt sätt att forma en mjukare urban miljö. Ett "rundare" stadsrum. Och vad passar bättre in på ett torg eller en park i vårt land om inte en mer modern användning av träkonstruktioner? Det borde vara lika självklart som när Nicodemus Tessin använde träkonstruktioner för byggandet av Stockholms slott de första decennierna på 1700-talet. Eller när timmermännen i varje socken i vårt land gick ut i den närliggande skogen och hämtade det bästa virket för att bygga de många soldattorpen, man-gårdsbyggnaderna, allehanda magnifika kyrkobyggnader eller varför inte "Trisseboda", som utedassen hette i delar av det Småland som artikelförfattaren kommer ifrån..

Genom att bygga med träkonstruktioner såväl i byggnader som i våra utemiljöer, tar vi fasta på det mest moderna sättet att tänka hållbart. Det moderna möter vår mest gedigna byggtradition; den att använda trä. Kort sagt handlar det ytterst om att skruva åt oljekranarna på jordytans känsliga hud, begränsa den omfattande "sand grabbing" som pågår i världshaven årligen för betongtillverkning, och i stället ta fasta på att vi har ett förnybart ingenjörskonstruktionsmaterial i våra milsvida skogar. ■

Mats tar över efter Jöran vad gäller standardiseringsarbete

Vid höstens plenarmöte i CEN/TC 38 (Tekniska kommittéen för Europa-standardiseringsarbete gällande Beständighet för trä och träbaserade produkter) beslutades att Mats Westin, SP, tar över Jöran Jermers roll som ordförande i Arbetsgrupp 26 som har ansvar för revision av standarder som i sin tur direkt påverkar NTR-dokumenterna för tillverkningskontrollen. Mats har även av SIS blivit utsedd till Sveriges representant i ytterligare fem av de totalt 8 arbetsgrupper som ingår i TC 38.

Mats har lång erfarenhet av provning och FoU-arbete inom träskyddsområdet – ett arbete som påbörjades redan under tidigt 90-tal som doktorand på Chalmers. Efter disputationen har Mats jobbat som forskare vid institutionen för Skogsindustriell kemiteknik på Chalmers, därefter på Träteknik i Stockholm och sedan 2004 på SP i Borås där han även fungerat som Forskning- och Innovationschef på enheten SP Trä. Nu senast i samband med omorganisering av svenska institutsektorn har han blivit ansvarig för affärsutveckling på Enheten Biobaserade Material och Processer inom SP/RISE Bioeconomy.

-Det känns hedrande att ta över efter Jöran, säger Mats. -Jag tror att jag kan göra en bra insats för att bevaka den svenska träskyddsbranschens intressen så att inte kommande versioner av EU-standarderna påverkar branschen negativt.

Mats Westin, SP

Numera köper Träskyddsföreningens kansli ekonomiska och administrativa tjänster från våra kollegor på Branschkansliet. Det är Agneta Larsen, Pia Bengtsson och Carina Thor som sköter ruljangsen!

Så mår träskyddsföretagen i september 2016

– en jämförelse från Underleverantörsbarometern

Årets tredje kvartal kunde inte matcha den starka första halvan av 2016. Andelen företag som ökade omsättningen minskade under tredje kvartalet.

På fler mätpunkter som omsättning, ordergång och lönsamhet ser vi att andelen företag som ökar är mindre än i föregående kvartal. Just nu går det bra för de allra flesta, men osäkerheten är påtaglig bland underleverantörerna som anar en sämre konjunktur. Därtill påverkar osäkra faktorer som till exempel valet i USA och eventuella konsekvenserna av Brexit, säger Peter Bergh på Sinf, Svensk Industriförening.

Inför 2017 har 57 procent svarat att de budgeterat med en ökad omsättning och 14 procent med en minskad omsättning. Inför 2016 svarade 75 procent med en ökning och 25 procent med en minskning.

Ytterligare fakta om Träskyddsföretagen från Underleverantörsbarometern:

- 29 procent av Träskyddsföretagen ser tillgången på utbildad arbetskraft som ett problem. Detta att jämföra med 20 procent i förra underleverantörsbarometern.
- Knappt en fjärdedel av företagen (25 procent) har ökat sin omsättning tredje kvartalet 2016 jämfört med 60 procent föregående kvartal.
- 13 procent av företagen bedömer att ordergången ökar under fjärde kvartalet 2016 vilket kan jämföras med 0 procent inför det tredje kvartalet 2016
- Inget Träskyddsföretag planerar att öka sin personalstyrka under fjärde kvartalet. Andelen som planerar att säga upp har ökat från 20 procent till 29 procent.

Om undersökningen

Svensk Industriförening tar varje kvartal tempen på underleverantörsindustrin med undersökningen Underleverantörsbarometern. Undersökningen vänder sig till de av våra medlemmar som har verksamhet i någon av de underleverantörsbranscher vi arbetar med. Noteras ska att det är få medlemmar i Träskyddsföreningen som deltagit i undersökningen och den är därför inte statistiskt säkerställd. OBS! P g a av avrundningar i sammanställningen kan summeringen av procentsatserna variera mellan 99 och 101.

[Läs hela rapporten HÄR!](#)

Peter Bergh, Sinf

God Jul &
Gott Nytt År